

Kartläggning lägesbild stadsområde Sydväst (inrapportering senast 15 januari 2023)

Nämnden för inköp och upphandling

2022

Innehållsförteckning

1	Hela stadsområdet	3
1.1	Aktuellt.....	3
1.2	Förändringar/Trender.....	4
1.3	Framåtblick.....	5
2	Mellanområden.....	6
2.1	Askim-Hovås	6
2.2	Billdal.....	6
2.3	Bratthammar-Näset-Önnered.....	6
2.4	Centrala Tynnered	6
2.5	Frölunda Torg-Tofta.....	6
2.6	Stora Högsbo.....	7
2.7	Södra Skärgården.....	7
2.8	Älvsborg	7

1 Hela stadsområdet

1.1 Aktuellt

Nämndens uppdrag

Inköp och upphandlingsnämnden har ett huvudansvar för stadens gemensamma inköpsprocess och ska också vara Göteborgs Stads inköpscentral för samtliga förvaltningar och de bolag och föreningar där Göteborgs Stad är förvaltare eller, direkt eller indirekt, utser en majoritet av styrelsen eller motsvarande. Nämndens verksamhet är av strategisk betydelse för att staden utifrån uppställda krav ska kunna uppnå bästa möjliga affärsvillkor samt för att säkerställa att syfte i Göteborgs Stads riktlinje för inköp och upphandling uppnås.

Svaret i denna rapport avser nämndens verksamhetsområde utifrån ett hela-staden perspektiv och är generell för samtliga stadsområden.

Sund konkurrens

Sund konkurrens förutsätter att uppställda krav i en offentlig upphandling upprätthålls vid utförandet av tjänsten. Osund konkurrens innebär att företag bryter mot lagar och regler för att få fördelar gentemot sina konkurrenter. När det gäller sund konkurrens har ett antal riskbranscher identifierats vid samverkan mellan olika myndigheter. Av dessa är staden en stor köpare inom framför allt fyra branscher:

- Bygg
- Transport
- Lokalvård
- Vård och omsorg

Erfarenheter både nationellt och lokalt visar på ett stort behov av kontroller inom riskbranscher. Staden har idag ingen samordning av kontroller inom riskbranscher. Inköp och upphandling genomför kontroller av ramavtal. Köp på ramavtal motsvarar cirka en fjärdedel av stadens totala köp. För köp utanför ramavtal ansvarar respektive förvaltningar och bolag för kontrollerna.

Genom att samordna kontroller inom riskbranscher kan staden stärka sitt arbete för en trygg och säker stad, och öka sitt arbete för att motverka osund konkurrens.

Genom samordnade kontroller minskar risken för att avtal sluts och att inköp sker från leverantörer som fuskar och inte följer lagar och regler, samtidigt som förutsättningarna för sund konkurrens stärks. Detta ger även en positiv effekt på tryggheten och säkerheten i samhället. Utökade och samordnade kontroller torde även öka förtroendet för stadens verksamheter hos medborgarna.

Viktigaste frågorna inom verksamhetsområdet för en ökad trygghet och minskad brottslighet

Inom ekonomi/beslutsperspektivet

Den viktigaste frågan inom ekonomi/beslutsperspektivet är att stadens förvaltningar och bolag implementerar de styrdokument kopplat till inköp och upphandling som KF beslutat om inom området. Inom ekonomi/beslutsperspektivet finns framför allt två viktiga styrdokument som pekar på behovet av god intern kontroll inom inköp och upphandling samt vikten av att följa upp leverantörer och

inköp. Det är Göteborgs Stads handlingsplan för ökad inköps- och beställarkompetens och Riktlinje för Inköp och upphandling. Båda dessa styrdokument har koppling till sund konkurrens och stadens arbete för att minska risken för oegentligheter.

Inom det brottsförebyggande området som helhet

Det viktigaste utvecklingsområdet inom inköpsområdet för ett brottsförebyggande arbete bedömer förvaltningen är att Staden startar ett gemensamt arbete för kontroller av leverantörer.

I förvaltningens arbete som inköpscentral för stadens förvaltningar och bolag är leverantörskontroll och uppföljning en viktig del. För att motverka osund konkurrens arbetar förvaltningen med olika rutiner och processer för att upptäcka och förhindra inköp av leverantörer som bryter mot lagar och regler för att få fördelar gentemot konkurrenter. Resultatet av detta kan bland annat innebära att leverantörer utesluts vid upphandlingar. Kunskapen kring riskbranscher tas även med i förvaltningens arbete inom kategoristyrning.

Förvaltningen har särskilda specialister inom sund konkurrens, samt CSR-området, som delvis arbetar med uppföljning av arbetsrättsliga villkor. Arbetsrättsliga villkor är ett närliggande område till sund konkurrens som vid kontroll av hur leverantörer efterlever kraven, ger samma effekt att oseriösa aktörer kan hindras från att bedriva verksamhet för staden.

Om förvaltningen upptäcker brott eller misstänker brott vid uppföljning av leverantörer skickas information vidare till berörd myndighet, exempelvis Polisen, Ekobrottsmyndigheten eller Skatteverket.

Det finns flera utvecklingsområden för att minska riskerna för osund konkurrens vid inköp, så som att utveckla uppföljning och kontroll av avtal och leverantörer.

Gemensamma processer och digitala tjänster som stödjer processerna "Lätt att göra rätt"

Förvaltningen arbetar till exempel för att staden ska ha gemensamma digitala tjänster kopplat till området, så som gemensam upphandlings- avtals- och leverantörsdatabas, och utvecklar olika stödjande processer för att stadens förvaltningar och bolag lättare ska kunna göra rätt. Ett exempel är "Direktupphandlingsprocessen".

Kunskap, dialog och samverkan

Förvaltningen genomför även olika kunskapshöjande åtgärder så som digitala beställarutbildningar och utbildning kring ekonomisk granskning av leverantörer. Förvaltningen har tagit fram ett stödmaterial för att ställa och följa upp arbetsrättsliga villkor. Förvaltningen erbjuder även råd, stöd och konsulttjänster inom bland annat upphandling, juridik och uppföljning av arbetsrättsliga villkor. Förvaltningen arbetar även med att utveckla metoder för arbetsplatskontroller, tipsfunktion samt att underleverantörer fångas upp i granskningsarbetet.

Förvaltningen driver och deltar i olika nätverk kopplat till sund konkurrens.

1.2 Förändringar/Trender

Svaret i denna rapport avser nämndens verksamhetsområde utifrån ett hela-staden perspektiv och är generell för samtliga stadsområden. Utifrån att anvisningarna för 1.2 hänvisar till det specifika stadsområdet Sydväst hänvisas till avsnitt 1.1.

1.3 Framåtblick

Svaret i denna rapport avser nämndens verksamhetsområde utifrån ett hela-staden perspektiv och är generell för samtliga stadsområden. Utifrån att anvisningarna för 1.3 hänvisar till det specifika stadsområdet Sydväst hänvisas till avsnitt 1.1.

2 Mellanområden

2.1 Askim-Hovås

Problematik

Analys

Pågående, planerade samt förslag på åtgärder

2.2 Billdal

Problematik

Analys

Pågående, planerade samt förslag på åtgärder

2.3 Bratthammar-Näset-Önnered

Problematik

Analys

Pågående, planerade samt förslag på åtgärder

2.4 Centrala Tynnered

Problematik

Analys

Pågående, planerade samt förslag på åtgärder

2.5 Frölunda Torg-Tofta

Problematik

Analys

Pågående, planerade samt förslag på åtgärder

2.6 Stora Högsbo

Problematik

Analys

Pågående, planerade samt förslag på åtgärder

2.7 Södra Skärgården

Problematik

Analys

Pågående, planerade samt förslag på åtgärder

2.8 Älvsborg

Problematik

Analys

Pågående, planerade samt förslag på åtgärder